

MÖÖYYELEND

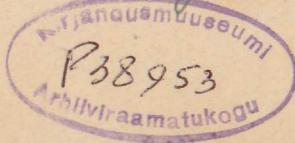
Hiiumaa Õäike-Maaria ühisgümnaasiumi

nr

Detsember 1936. a. viimastakäik

Saateks.

"Möölend" magas pikka talveundi
jaagu paar aastat. Seetõttu ongi ta nüüd nii
kogukas. Millist siis on joltunud see nii pikku-
nak? Ei saa velda, et poleks olnud võib olla kaas-
tööks vaimelisi opilasi. Tahest esineb asi sellis, et
pole olnud aega ette võtta kellelgi seda täesliides-
na tuli kat ja augakultutavat tööd. Tahet sedas
peab nintada üldist opilaste omaürituste loidu-
edenemist, sest koolitöö suhtes on huvdmised pär-
aasta jooksul tundlikult suurenened. Jääb vähle ae-
ga üritada veel midagi korvalist.

See kegu sügise jookul kasvatatud „Mötlennu” esimene number on siis lõppeks vägas. Antagu sellega esimeste numbrile andeks köik võimalikuud read ja poodusid „Mötlennu” sisu ei rahuda täielikult toimetustki, sest ajakiri baldub üks külgutesse. See number tahab olla mingiks sissejuhatavaks ja tutvutavaks numbris. ~~Ö~~ miste lektult julgime loota, et järgmise numbre saame lasta ruttu välja ja et meil en palju hea töölisi järgmiste jooks.

Tuleb uus aasta. Ärgakuu energia meie endakas ~~seis~~ venemud teadusjärgrite hingedes ja ka armastus ema ~~irrituse~~ vastu.

Küsiis meelitavat ja loctusitaiiteks uut aastat

Toimetus.

Õpitane.

Kodukased.

Mu kodukased, miks kohisete nii?
Miks kohisete nii, et peau tahtmatalt kuu-
lama tuid? Miks kohisete nii kervalt,
nagu laulaksite leinaleolu, nagu kuu-
litaksite kadu voi emustaksite halba
minale? Kardan te kohinat, kardan
te õhvardasid kuju, kui olete murdu-
mas sigistormides. Kardan - kuid ome-
ti ei suuda ma lähkuda teist, ome-
ti ei suuda unustada te kohinat sün-
kringelgi. Kohisete sääl öue-aias juba siis
keli polnudki mind, teie kohin saatis
mu isa ja vanaisagi nooremoteil. Peo-
testate kaugust ajast, vanust asjast, teie
üldsed hiiglased. Kaugelole üle aegade
ulatus te pilte. Kannate paljude in-
meste muret ja salu. Eh, te teste nii
paljudest ilusist piündist ja tahtust,

mis purnesid vti läksid magama-
mulla, saamata teoks! Höölen, kui
paljivedel ilusail öhtul novuk täis
ölsaid unistui ja tulevikujaage le-
tivedele lastudes on vaadel tuu sih-
vaid ja kustavaid tähti või saatval
igatsevate pilkudega lagitsat ka. Ar-
ivan, olete näinud sedagi, kui lus ja
kaasineviss pettunud rändur peatu-
des puhkab te viluses varjus. Lus va-
lusalt kahetseb mõnd eksimust ões ja
igatseb veel kord tapasi mõidunud ega,
et alata ümedi kinni elukanga hū-
dumist ja parandada mõnd katke-
nud lõngas. Peale rahu ei sidugi lus
rahuldist otru inimene mõõdib
vaadeldes te hulde läste lekkide an-
du seistes tundmatust maast, kust vür-
durid u tulid enam üial tagasi.

Kodukased, te kohiv kutsul mni,
kutul mind alati tagasi sinna, kus!
asets mu väike kodu Kodukased, te
kohiv saadal noominall mind, muüle
valvab te aegadest üle ulatu silm.

Külliki.

Põhjamaa öötnul

Olen põhjamaa öötnul.

Kergel kahinal laulab mu huul
Rahu ja jahedust levib must,
Semale peletan kurvastust.
Laulan kurbadel' unilaulu,
röhutuile rahulaulu.

Kergel kahinal laulab mu huul
olen põhjamaa öötnul.

Istub röhutud inime,
pääses talt ohe tasane:

"Püle, tuuleke, paita mind!"

Öhk saaks rahu siis lõrmine and'
Kurgelt libistan käe ma
üle ta pea palava.

Valkil siis hinges kõik valu ja vaev,
ruhu siis leib mind, rahu tuskas.

Olen põhjamaa õõtnuk.

Kerged kahinal laulab mu hund,
Rahu ja jahedust levib must.

Eemale peletan kurvastust.

Laulan kurbedel' unelauen,
röhmitule rahulaelu.

Kergil kahinal laulab mu hund,
olen põhjamaa õõtnuk.

— 7 —
Els.

Suviöö (Psitraatide järgi R. Rohu "Liksindusat")

Hülin tasakesi öhe. Suise öö oma-
pärase vaikus võtab muu vastu. Neid sel-
les vaikuses on tunda ole intensiivne
hingamine. Köik oleks kui peitunud mö-
neks tunniks. Maailm on täis imesid
ja saladusi. Pöstan silmad üles. Päras
on hõredais pilvis, millede tahelt siin
sääl vilgus möni täht. Lisksuine kuu
ujub saladuslikult läbi pilvede, neid
valgustades kollaka kumaga. Ja läbi
rännatud jäijkordne pilvesagar, viskus
ülalt hõledat maa pääl. Fögi heina-
maade keskil looklub vosvorlikest sätendu-
ses. Ägedalt saagirod ritsikad akaatriaas
ning kauge rääk kuias oma monotoon-
set surilaulu. Sammen välja maantule
ning mu jalad puudutavad mönusas tak-

lis kollakat niisket liiva. Nii jaakkata
reisi — oii minna igavesti! Alal lühile-
line taevas, väis pilvi, tähti ja kuusal-
gust, ümber sabadusse uinuv maa, orikene,
sisurikas, ruttlev. Kõng taabimata avaneb
rind sugarale hingamiselle, jalad nagu
kutsevad edasi.

Ikka avaramaks muutub maailm.
Ümbor ei midagi siduvat. Siult magas
tuevas, magas maa, hämaruse ja ha-
gusest kaudu macatu. Sisatan üksiku
laiaharalis peaja all, mille eksade va-
helt sirovad tähed. Muutuda ööks, muu-
tuda šuks, laiali valguda isendast ja
omast ajalikust dust! unistab na.

Tammes edasi emis sugarais nö-
lis. Sisatan eja koldal haava all
suer-suer-suer - jookus eja ke käsi puie
all. Lihinal näenab noor haab mis pää
kokal. Üli vähe on tarvis, id tunda ju-
matu maailma ilu. Üks linnu lind, üks
aja sulen, üks lehe kahju

Nii sisav sääl kaua ja a mä-

9

kozi, ü on algamas hommik. Pümakar-
aine udu töusel mütudelt ja kaa-
ja jõve pinnal peegeldub varvitsi
piloveribasid, õrkaavat hommikuks kajastid
en väis tõve saavaalune.

F.M.

Pont

Vurinalt veerib vanker tel,
kurblik on söidukis mehe med.
Päike just alla on vajumas,
piimadas pea on saabumas.

On juba säidetud versta vis,
tei viib äaretusse metsa sis;
mis alnid kord röövlite, tontide paik,
näik nüed üsna sala ja vaik.

10

Küresti kodu pool' braasib loom,
kuskei nõrjel allikasoon.
Äkisti märkab mees: rohu ses
hallikas olend tal sammul ses,

Aeglaselt toites end sammul kits,
jala all murdub tal mõnigi vits.
Mehel lüs tekib häva möte!
Önnestab tal ehl püüdmisvöte.

Kits ei näi kartvat öist helist,
uhkelt vaid föstal põõsal sarvallist.
Mees, leidles medlitun' mitu,
hüüab siis, lätsa, kita, ksite!

Kõhe määgides hüppab kits teel,
karates vankrisse, jalad ul
lõveras val vankrit hobu,
tindides just kui kullakogu.

Kirmsasti ihmub rõduukis mees,
ujudes ileni higi ses.
Vaevalt tul suudab ta möelda,
Jumalalt önnistust paluda.

Neks, nagu ükiks suitsupilo,
tuneneks ümbris ja kogu ilm.
Prantsabades maha kukub iost
nõnda, et üles käib tulalent.

Meesli valla pääseb tober,
mees olles vankris just kui tober:
värisedes kartuse väest,
et pääsnud omeli tondi käest.

19.

Sign.

Punimemme jõulus

Ribane luges ringi lepius, leidis põõsast maganast jänes kalg oli, mireloli reis üks nõkuud haavakorvenäija. Jänes aga ebase, töövis tahele tagaküpal, keksi näkne kohal ja sibas siis minema. Ribane läks veelgi edasi, körvad erest, lontis ja saba kindmas leud; sattus hepliaia äände, nõgi, keegi naga oleks tulnud tundma tema poole, ise oli see keegi valges kubbes. Niüüd hakkas hirv vanaid rebasele, saatas sul korraks tagasi ja sellegi joastik pastrukku poole. Näljekuuellise aga veelgi kõndis edasi, luidas sääsi, mesil haabu peas, riida halle nõöbi nuppe palovi lumivall - kuuel. Siis jääri siima valg memon, valtis tüki seja seda põõsast, mille taha oli jookinud ribane siis tallas lumia maha, teise käisega peikkis korraks üle mõo. Ülkhaaval hakkas tilkuma pisaraid

memme silmist. Kull äigas käisega veelgi mitu korda, kuid veelgi enam hakkas voolama läbipaistvaid tükki maha mättale. Metsast tulि, sörm suus, öige tilluke tüdruk. Tulি, sisise üsna memme ette, vaholis tüki alga otsa kevade lumimemmel, viimaks taipas küsiola: „Kenne, memm, miks sa nutaol süs nüüd. Ise oled sa ja kell sur. Vaata korrat, kui väike mina olen, oksisini ära metsa, välja enam ei oska minna, kuid näe, mina ei nuta suugugi. Olen ennegi eksinud süa, päris tore on, kui teised muudkui otsivad ja hui-kavat, mina kell vastu ei hüüa, siis minu jänes sün hakkab kartma ja ma ei saagi teda näha enam.”

Lumi, nemm jällegi hakkas vahitina riigi, viimaks nägi punapöölga tüdrukukast oma jalgade ees. Memme suu väjus ööti lahti, silmad öige suureks, enam u kukkanud neist ütlegi piharat. Sis lumimemmi pani ^{lähde} ja illes: „Lih-oili, kuidas sa plikasirts mind nüü elmatasid. Pealegi, mis mood see olgu, luuvi-

—

da ringi nõenoodi pimedas metras! Kas sa ei tea missugune töhtu täna on? Täna on ju jõuluõö. Ervad, et mina muidu nõenoodi võksin kõndida ringi! Täna oidevikus tuli föönlaps ja mu juurde, võttis taskust hõbekaelgulise la, torkas ülega minu külmund siidasse londas sâde, mul hakkas hirmsasti kuun olea, kui tiimidus, et mu eri hakkas vee lama ringi varvest ja nina.

— Esga kuhu sai föönlaps ise?

— Koha astes edasi, ma ei julgenud kuvida, kuhu ta mötles minna. Siis siina hakbasid kõndima ringi, tahtsin minna välja koplist, kuid kueab oli liiga kitsas, ei läksinud astuda üle aia. Tahtsin paleoda jänest, et ta avaks mulle väravahaagi. Tema voeske aga magas nii kenasti, et tahtnud teda ärata da. Siis tulि siia vasa ubane. Kartvia kohu, et ta tahab tütitada haavikudanikke. Jänes aga oskas lipata misemra parajast ruttu. Vana reiu isegi, nähes mind, vaatas ka mid korraki tagasi nõng padedes siin.

— Jook, mina nägin nill, kuuldas jook-

— 15 —

sis teine, ülenad puugit hinnu pärast. Siu veel mind naigi, siis piidi jooksma pääospidi pereose.

— „Meh, siis läkski minu meel nii hevutak, et piidin jäätma kogu selleks vallits öhtuks ütsi sii hobusekoplise. Polnud sedagi, kes oleks juhtunud tulema siiä. Lastel kodus on ja täna jätlunõõmu nii liiga palju. Meid nad mõlevad siiski ka minu pääl. Maanu Piniigi käib mind sahel öösigi vaata- mas, kuid täna on temalgi töö juures vist siuva kiellalt vorsti ja kondijäramise pärast pole aega tulla siapole.“

— „Kuna ka tunnen Penit, ta on hea koer, kunaagi ei harrusta laapi ega siis täi- tisi koeri.“

— „Aga tüdruk, ütle mulle õige, kessa did? See pole ometi võimalik, et did oni- meselaps, kuna sa ei oöd teadvat midagi jülipühasest.“

— „Ega ma ole ja hüll kilalaps. Olen nitsamalt suure kune haldja noorim tü- tar. Alleid on seitse õde, nendeid need teised,

on köik minust palju suuremad, oskavad ka-
gusti hästi tantsida. Meie ema kõneles küll, et
täna on jõulud ja et suured öd lähevad
täna kirikutüdtele. Nenad pidid võtma haa-
sa hõbekuljised ja oma suud leorid. Teel
pidid nad lehvitama jõulutuumt lastele, kes
söödavad esivest korda jõuluõhtul kirikusse.
Tead sa, et kui kedagi nüüd jõulutuumi, siis
ta jäääb hääks kogu aastaku, kuna siisles ku-
dud öhukiörn kihlatilin tulitas neile siis
ikka alati muidle häدد jõulubart."

- „Ega miks ei läinud siis teistega
haasa siia?"

- „Emal pidid mind peagu lubama mi-
na, kuid nii juhtus õnnetus. Tahtsin ainult
natukese helistaola ühte kuljust kuid pil-
laovin selle tripihivile katke. Olin küll hea,
rest nüüd pidid mõnel lapsel jäätma kuul-
mata jõulukella õige hääl. Emal illes, et
mina olevat paha laps koga jõuluõhtu, kui
ma ruttu ei lähe välja ja ei tee õnnelikku
kedagi. Nii ema siis tulingu, ise sugugi ei
teadnud, kust lüda kedagi, kes oleks nel ilu-

sal sõl ilma önneta."

— „Ja nii leidsid juhuslikult minu, vana lummimemme!"

— „Nüüd läheme nuttu välja sõravast, sest varoli südavad nii mööda lapsed, kes käisid kirikus. Nendega koos tullevad minu õed, saad sinagi siis kuulda neid erilisi jõulukelli!"

— „Mis nüüd minul sest lugu, kuid lähme pealegi, tahan näha lapsi, kui mende südamed on önnelikud."

— „Kas lapsel üks püssaval pole räämsad?"

— „Nad on veel töökjad, kuid mende väikesed pääd on siis aina murtsemas kogudevannete näbast. Tihki tervad, nad ka üksitulele haiget, kui mängivad minu ümber."

— „Luuila, mees, kui ilusti hüüavad täna kirikukellad. Varoli nad tullevad kindlasti, sinagi saad siis näha neid lapsi ja näed minu õdesidki, sest sa pole suurelik."

— „Oi, sääl nad tullevadki! Kuidas leh-
ga, ma vallanagu mäle!

vivad haldjasreidiste sinikured, ja sirab jõululisele lumile! Mire külm süda on nüü see tänavest jõuluõnnest!"

F. Kappel.

Kilde Berliinist ja internatsioonalist noortelaagrist.

Liaane-Berliinis Grünevaldis arus

1.-16. augustini Olimpiad noortelaager.
Sellest 1. laagrist võttis osa 22. rahvust,
nende hulgas ka Eesti. Sga rahvus saa-
tis sinnas laagrisse oma poolge arvult
see Rahvaarv, suhet ei arvestatud ja
nii saatsid ka kõige suuremad riig-
id võrdselt teistega ainult 30 paikk.
Berliini - läitlased soitsid rongiga,
soomlased laevaga, kuid inglast
tulid lennukil. - See näitas juba,
kellega on tegemist.

Laager oli neljakandiline, pü-
ratud 2 metri kõrguse vörktraataiaga
ja valvatused tervest hulgast valo-
postidest. - Välvet oli ka töpsolest
vaja, kuna sakslannadele meeldis väga

kuurameurida nende Grünewaldi laagi
ri sooriteestega, eriti läunanaalastega,
nagu itaallastega, portugallastega,
jilgosalavlastega ja mõne hõimude,
madjaritega. — Liuidas sa ikka la-
sed omi kitartlapil vöraste poiste
juurde! Peab niod tagasi hoidma
ja tuul taha tegema, muidu mee-
litsoad veel näored poised iran.
Kraadi august olid kuni 10 sm lä-
himöodus ja sealt sai ühesti ega mit-
talt rääkida. — „Sì, si, signore, vo le-
ber Sie?“ kutsis itaallane, ja püüli
annab talle oma aadressi. Sellipos-
le annab Mussolini poeg ka oma aad-
ressi. Parast ütleb, et ta on ühe Mu-
ssolini nimelise instituudi õpilane.

Peab ütlesma, kanged poised olid
nesi varasalminud Itaallased ja por-
tuugallased, kuna saksa signatool
näised neile hästi maitsevat.

Palgud Berliini laagi noored olid

kaunis hea unesa, kui võib nii äelda,
ja armastasid kaua magada.

Saksa juhtidel oli tegemist, en
ne keris nad said köik rahvased nii
kaugel, et lipuheiskamise oleks väärus
tolmeuda, õigel päevakorras ettemäärav
tud ajal. - Isäranis unised olid kom
mikuti hollandlased ja inglased. Ing
lased tulid lipuheiskamisele isegi Mag
nisiilikonnas ja vihmaonantlis. Kisis
se poolrõivasturud kari selle tarekoo
nia ikka kuidagi ära, kuid mitte rahu
likult: tammusid ühelt jalalt teisele ja
raputasid endid nii, et juksed tiules
lehvisid. Portugallased, eestlaste vasekpoel
sed naabrid, olid kavalad, nad parid
poole oma poistest välja koralikas vo
mis, kuna teise osa jätsid kas pöörute
ma vői rahulikult röivastuna. - Möni
kord polnud neid üldse näha.

Siia asti 3 korda pävas, kom
mikul kell 8, lõunal kell 1 ja öhtul kell 7.
Komnikul saime saia, (semmeleid), väid,

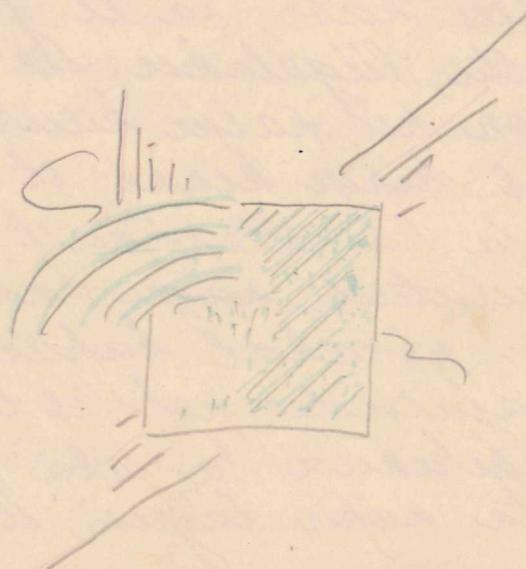
22

marmelaadi ja joomiseks kas kohvi,
kakaool või piima.

Meie söine-jõime Liike, seuid-ka
kao oli elutatvus jood. Meie kirjasaat-
jad saatisi eestit tehtedesse teated eestla-
he suurest riimisoõinemast. Palb illemas,
suur oli ta tööpoolsel see meie hõgivise
ja tõidahäitamisvääine. Siin arti hom-
mikuti keskmiselt iga hele 4 tükki, kuid-
mis seal 4 viikeseist siast, mís peale-
gi olid peagu pool meie 5-sendisest? Küll-
nesti lasti need nii treeningpüksite hum-
mipaela vahelt sisse ja asati uuesti
sappa. Nii sai neljast siast 8, 12 - is-
gi 16 saad hakkama. Tuna siia
oli nii palju, kulus ka körvast ohtrasti.
Seda häorustustod polnud teistel naebi-
tl just kerge taha järele - täkendab, kult-
medal sel alu. Siuluskin lasti meile.

Autogramme anti Berliinis roh-
kesti, neid ei andud mitte üksnes
suurportlased, vaid ka tised, näiteks
ka mele 30 eesti pojasi. Luktides Ber-

lõinis peuti sind õhki kirri tervi kaija jõmporikate poolt. Siutati selle liis vastu küll taskublokk, vihke, palfid paberit. Ilmeidkui kirjuta - õpi veel oma nime kirjutaminegi õra. Paljud meie noociseandlast ei kirjutanud oma nime, vaid kirjutasid nimesid, nagu Üüding, Knuuse, Annamaa, Pääsalu, Jaan jaagu jne. Paloud keäll ilus tba nii, kuid see sebus tas lõbu. Lõppeks - mis see's ikka paha tegi!

Romain Rollard'i
"Jean-Christophe'st."

Jean-Christophe on üks. Pa avab klaveri, töob tooli lähedale ja sonib sellele; ta ölad ulatuvad klaveri kõnguseni: sellest jätkub talle. Misparast ootab ta üksjäämist? Kuiž ei ta küstaks teda mängimast, peaasi, et ta ei teeks liiga palju lärmí. Kuid tal on teiste ues häbi, ta ei julge, ja siis aetakse juttu, lügutakse: see kikab lõbu. Üksi olles on nel palju kaunim!... Christophe hoiab hingi kinni, et oleks veel vaiksem, ja ka selleparast, et ta on natuke erutated, nagu hakkaks te laskma mõnd põrakat kahurist. Sõne klahvile vajutades peksleb ta sida; mõnikord, vajutaaud ta juba poslebli ala, töstab ta näpu tagasi, et asetada

5

ja mõnele teisele. Keb võib teada, mis kõlab sellest väi teiseid? ... Kehi tööset heli reid on siigavaid, on teravaid, on reid, mis kõlisevad, ja teisi, mis minisevad. Lapi kuulub reid kaas, üksteise järel, haharevat j. kultuurat, nad kõiguvad nagu kellad, kui neid kuulata väljal, kus tuli brrab seende helisid kord lähenete, kord kaugemale; sii, kui kuulata hästi travalt, on kuulda teisi, erinevaid häält, mis segesuvad ja leevlevad naga putukate lend; nad näivad kultuurat, metsatarat kaugel... kaugel... ilta rohkem ja rohkem kaugemale, saladuslikest pildupäiladest, kuhu nad vajuvad ja sukkelduvad... Ots külalikutri... kui sunnmine on see käik! Nad on naga vaimud, et nad ülmoodi sõna kuulavad, et nad on vangiltatud sellesse vanaise kasti, see on ahusaamatu!

Ent käiga kaurin on, kust astada, sõmed hahku ilalööte kõrtega. Külgi pole ette teada, mis siis just tuleb. Mõni

kord on haks vaimu vaevalased; nad äri
tuuad, nad lõivad kõrteid, vikkavad,
nad föriserad pahaselt, nende hääl
paistub; nad blierdavad, kord vika-
selt, kord örralt. Christophe jumalat so-
da mängu: nad on nagu raudu pan-
dud kõlved, kes hamustavad oma
kõdikuid, kes föksavad vasta oma vang-
la seini näib, nagu tekkid nad neid
parvestada ja terjida välja naga neid,
millest väidub jutteosat. Isalmarie
pitsariga Araabia kohreisse vangistatud
taalipäide. Tied meditavad nad püü-
vad avatlla ut nad teksad airuti
hamustada ja neil on palavik. Cri-
stophi ei tea mida neid ülete teha-
vad: nad ei tuuad tea ja ajavat
segadusse; nad parvarad ja peaegu
punastam. — Ja tinekord ille on
noote, kes on tavas teinekist: nad pü-
muväad ühte nagu tõlak, kõivatiga
süs kuu suudeldakse; nad on võlvad
ja örnad tea on head viimed, seade

neid on naeratavad ja kortsudeta;
nad armastavad väikest Christophe'i,
ja Christophe armastab neid, neid ku-
lates on tal piisrad silmte, ja ta ei näi
si neid üha uuesti tagasi kutsamaist.
Nad on ta sõbrad, ta kallid, hellad
sõbrad ...

Küü jalutab lapi helide metsas
ja täpsik tressi ümber hõlanduid kud-
matuid jäude, kes teda varitsevad ja
kutsubad, et teda hällistada sõi teda
lööki kiskuda ...

Mare

Rahutse õõ.

Änganud, teen medetet kippe,
uned õnatas mõte painav.
Vajun siis uuesti voodi süppre,
Rahutsey uneta, leinav.

Hirm salaja hingessopi poob,
õõsaikuses suda tardub.
Kleegi labi udu midagi soob
ja mõte tahtmatult kargab.

Midagi veetakse lohinal,
muue metsik, tantsisklava tulib.
Röööm kustub kurvamulsel lohinal,
nuuksid ja heimel veel kuulde

körw tarav kuu nätsival humal,
Suran kokku värisedad huuled,
mis kibedad on kui humal.
Öues raga uluvad, Viinguvalt tulid

29
Mare.

Perekondlik öhtu.
(Näide realistikust stiilist).

Alma ulatas ernoale käsivarre ja kõrnuti astusid nad üle läive heledast gaasilambist valgustatud tippa, kus seltskond oli parajasti jõudnud soögilaua imberi istuda.

Soögitoaks oli seated meister Puldre elukorter, sest kõogis ei olnud küllaldaselt muu-
mi. Soögilaad, mis olid laetud valgeti lina-
diga, olid asetatud ristküjuliselt, et kõiki
küulisi horaga lauda mahutada. Tapetite
kaavasini sult taustalt vaatus 3 ulatus ri-
kast nikerdatud raamides maastikupiltte, mis
esitasid idyllle 18. sajandi moites - viina-
marjaistandikke loolsate pöllumeestega, kenasti
lintidiga ehitud lamburneide, kes peegeldarate
vete kaldal süles hoidsid, pruhtaid tallekisi.
Enamikul piltidel oli valitsevaks pääkeseloogang
kollakas kuma. Õra vaga eksinud oli peaks
ülesöötet lihtsas imustas raamis, klaasi all. Ühel

50

piltidest oli kujutatud meister Puldre oma abikaasaga, kuna teisel oli nende peeg kolmkuusme paljalt karunarkadel. Taa murusc kolba palnid mõõblit kuigi nikkalikult. Pooleeritud pruun hamp asetnes siin vastas, siis hallakanoosa sirmi taga kaks laia valgete vaipadega kaetud valgeks varvitud naudvoodit. Hoovi poolse akna all oli väike kirjatuslaud, kaetud rohelise paberiga. Siinel otsas oli laotud hunnik vikke, kuna tisele mõningad koolivarmatud. Tirokel oli klaant kirjutusaliinööde-alus, mille kõval papirot valmis-
tud ja halltoleka läikpaperiga ülekleepi-
tud ümbrükutekarp. Akna ja nurga vahel asetses pruun iluajadega kaetud habras raa-
matuurüül, mille keskmisele riilile mõned raa-
matud olid laotud ja mille alamisel riil-
lit libaoid mõningad ajalehelised. Tänava pool-
osa all oli väike ömblulaud, mille ääres hõlilikult lotus emand Puldre valab ajal lappi-
des, rõglades vahi midagi tikkides. Skende vas-
tas õev uksi, millel ümmargune klassitsika vis-
tsooh. Teisel pool murgas oli suur ümmargu-

ne - vaudaki. Pruuniksvärvitud auguliste põhja-dega leolid, mis harilikult asetsenid laudade ees väis siin-seal seinte ääres, olid kogutud imberi rõõgilaaua.

Oli moodustatud nõimalikult sinju väda ja nüülaote ahelik katkestatud maja- rõpradega. Kuid pärüs järjekindlasti polnud se tiiski teostatud, ja meister Puldre istus lõoruti oma hõrgutruubatud väimeltega, vast misi südamlikult silmi polgutades. Vana Puldre aga istus siisgi maja peremehe preua ja preeli lasa vahel ja jagas oma käetügataid ja tagasihooldlike valju mölemale darmile. Kuid pgl. kass ei pannud palju ühele vanakese valju. Teda huvitas enam ta teine lauanuader, blondpealise noormees pluvate, edukki karmide näojoostega. „Hääd rõõgiliu!“ töötas härra Verijärve, meister Puldre ametivana võimas hääl tõselt poolt lauanerva üldine keskustlusse, kuid paljastे juurde kivivartagrakku trikulise undrukuga tiidrik hõrdiskuuma aedviljasappi ja kui hakati ettevad-

lifelt sõõra. Tõo kõdrak oli tänavaks palgatud. Härilikult muretsoos proua Puldre ise oma perekonna ja külaüste töidu eest. Sut täna oli erilise pühaklik päev. Oli ju meister Puldre 50-aastane viinipäev ja ültlaoi ka 25-aastane ametivuubel! Kätekordne juubel! Proua Puldre ei tannud täna tulibade end külaüste eest hoolitsemisega, ta taktis õigeolt pühveda oma mehe mitmekordset juublit.

Puldre alustas oma tööd Naremali väikeses linnakeses. Masibarostja ajal luli ta tagasi oma viinilinna ja jätkas oma muudametit. Täökoda asus tal sama maja hoovil väikses puust majas. Väga suur selle siisestad küll ei olnud, kuid mitte ka väike. Naremoli ta pidanud kätte tööpoissi, kuid niiud ainult ühte, sest teise avaudas ta oma 19-aastane poeg, punakate juustiga, pisut sugaval asetsevata siniste ja läheleparelikkude vilmadega, kuigi nende pulk oli vahetunustav. Sut ta maapooned olid tõised ja teravad. Tal oled pikavõitu nina ja mehe kohta pisut väike sul, sarnanedes nümanaga rokkem emale

kui isale. Stomnikul oli ta isal abihi, öhtutri kais aga õhtukeeskoolis. Meister Pudrel oli alus ka tutar, kuid see vuri kahet aastat seost ängas.

Mült kerkimad otsekui maa seest need uued kostkormid. Ots ta segi õigen. Gimnaasiumid ming ekspordikoolide hoidus on järsku lollus. Mis seongusest tumpinimesest on, kui kogu maailm ei osata muule kui kaandustell ... ja tööstusele ... ja valatenimisele? Tölk see on tubli, väga tublik ja magu neid haritud inimesi vähe on! Paremad juba on lääritökkoolid ja tehnikakoolid .. ja kaanduskoolid. Seal saadakse ikka ametit. Ega mis väljaraated haritud inimesel on? Vastava ameti peale nad ei saa, teisele aga ei taha minna," ütles ärimees Lao, meister Pudre õmees. See oli nelfakümne-aastane mes, liukikoste jäsemeteega ja lihav. Ta kaatis pünni pöwillat õue, mustato pilist pünni sametverti, mis õrtoos ta hõttu puhme kumerusena ja millet siultset kuldne unukett; pükloid olid ebamäärist helle värvilise-

Carmel 1961. a.

dadid blöödidi vürudid rippsid üle suu ja kaunis höredad sassis juuksed katoid tugeva minaga kuuliummargust peed.

„Teie otsa siis arvamus, härra Laas, et kooliharidus on aejatu;“ ütles proua Puldre, kes istus oma mehe venise kõaval. Ta oli täse daam, punnide juustega, mustas ehetas kleidis, mis tunnistas lihtsust ja tagashoidlikkust. Ja silmade elav tumedus andis tööraliku ilme ta näojaantele, mis aastate jooksul kummaliisel kombel olid muutunud abikaasa näojaantega saraaseks.

„Seda just mitte,“ sõnas Laas mõtlikult. „Haridusesta ikka läbi ei saa. Aga ma sunn, et aitas keskkooli-haridusestki ... ja süsikuleks õppida mõnd ametit. Ohk jälja nii, nagu teeb teie poeg — kommikul tööl, ötbl koolis.“

„Nok, see on üks sinu ideedest,“ ütles rana Puldre ja pani lunka käest.

„Eh, rääkigeen parem praegusist päävesiindmust!“ hüüdis meister Puldre. Seejuures haaras ta ettevaatlikult kaelapidi pihka

veinipudeli, mille kõrgi asetas lauale, ja keltas nii pudelist klaasid täis ja saatles kandikul edasi.

Vahetati laldrikuid ja kanti ümber kala. „Jumal hoidku! See pole ougugi meeldiv,” sities prl. Laas, köledavöitu neiu, Puldre poja kõrval kulmu kegibades, ja pistis kahvlike asetatud kala suhu. „Ma ei saa aru, mis lõbu on näakida sellist kuidas Alessinia ja Haaliva tünnetust hävitavad. Jah, töepoolest otse hammastav, mäherduvi kolendus nad Afrikas tuvad!”

Kuid miister Puldre ei lasknud end heidutada. Ta laskis oma lükurad terimulged silmad rõnnata ükelt külalisest teiselt, rõttes lihava käega taskuräti muutatrübulise kame taskust ja puhkis pakouhemileliot sund. Siis raputas ta oma halli kikkhabemega lõuga ja tömbas paar korda üle juunste.

„Jah,” lausis ta armastusväärselt, „minna loen kah lehti, magu näete, ja vell sunne huviga! Ta peatus veidi valides sõnu, sest ta talus tõua, näida viisekas ja aurdaärne.

Ma tahav muitledi jälgida vijetatuid. See on ju vaadata, kuidas too muutanakohelise mees-
gus pögeneb. Ma oskin tressuria kaardigi, et näha, kus need linnad asuvad, mis Muuso-
liri üha vallutab." Meister Puldre seletas tür-
va väimustusega itaallaste viitustest. Ta se-
juures kehitas, et ta polevud ilalgi näinud
Muoslinot ega kuijad tressurias. Kõne ajal ta
ole muutunud üha humsemaks ja nohzes kuidas
valt riibates ühe klassi leiv järele.

Uuesti valitati laadirikuid. Siis es-
gega ilutsetud telliskiripuna sidrunikreem kivi-
sel vaagnal. Sotuti kummardunult üle laadi-
kute, soodi väikese lusikatiga kreemi, joodi sin-
na juurde reini ja magusat väina ja aval-
dati oma ornamist. Varsti kaldus just õrialale
ja seejuures lõvitati ühe eram murrakut ja
jätki mõhus-kohmetat rüvataks väljendustiis.

Daamid ei olnud meen mäidlevad kui-
gi kaua jälginud. Prinsess Lasa jukti sün justtu
selgitades vastibmuund moe paremisi. Sut kindl
meister Puldre polg kes istus vanaproua Puldre
kõrval harts läbeduses alumises laua otsas, oli

almed rokkivat vestlust püsti Alma Laariiga.
Võmavane hoiatas oma rõõtsakava silmi, silus kih-
asind ja pükki oma püsemillt kleidilt, mis kau-
nitati ed väikese lameda braega ja samasugus-
te käistega, mõre juuksekarva.

Härra Izet töötis piisti, kummardus,
seatis end, silitas oma poskhet ja kohatas siis
küti meister Puldret, tema tööd ning leidis meist-
ri pronalegi mõni armastuväärne sõna. Ota, tra-
bad määral on tugegi, et meister Puldre on pi-
sut kokkuhaidlik. Luid ma kindn täiesti siu-
tult: kes oleks pääsenud siis sellisele tasemele, kui
ta pole almed kõrkuhaidlik. Bat tulene aja
juurde Zagari. Meile on valmistatud nii tore
östu. Palja tänu. Ita pole end arvus sham-
mii hästi läia võimod ... ja punaseia melodie
muile. Ja siuid, mu vappad rõõrad, läbiendaz
niiugija klassid armastuväärset jooki. Muic kõige-
arvuse pidupereku ja juubilari tervitseks, Puldre
perenonna tervitseks ... nad elagu! Ta kordas
üma kummastuse kareda pastihäälega „elagi“, mit-
tega ühineviid ka tund lavaasulijad, ja lähjta-
das klassi. Meister Puldre tänas külalisti mu-

leda näratusega ja lisas: Knovaltoas ootab kõiki soovijaid muis ja kaardid, er igaühe kämantasi. Lobisades rahuldatuna ja parimas tundus olles lükus seltskond läbi kõogi piisut väiksemase tappa kui see, millest õige oli lehketud. Vagu elmine tuba, oli segi tapetseeritud helediniselt. Härra Laas langeb varemalt vanamöelisele, nikerduotega launistatud sohvale ja taskis oma pilukil silmad sidata üle valge linaja kaetud lava, mis asetses osiva esja mittel oli lillervaas mängirooksteaga. Tüdrak töösiagi punareini ja meister Pudda töö aknas all levattu laualt mängikaardid. Mehed kogunesid lava ääres kaarte mängima. Nendeiga ühinesid ka mõned naised. Suurem osa riimastest satis ega sohvale ja asus oma lemmikajariitile - klatšile.

Oli ümber hilje, kella ühetäistundi pääku, kui peaga korraga lehkus. Meister saatis kõik oma külalised heasorvlikult „head ööd“ õeldes leppini ning vaatas neile järel, kuni nad pimedusse kadusid. Siis sammis ta tagasi oma koterisse ja vähe aja pärast sulgusid teledashivalgustatud toad pimedusse.

Mare.

Mötsiklusi sügisajus.

Ihn on väljas kilm ja niske,
pole kuulda linnasid ja el.
Tihalt tasa vihnapüiske,
salatak vihn leeme ja lätl.

Allas eile sadas palja
valgeid helbeid mullak,
räikeid hõldeid taval aii valje,
sadas lehtekullale.

Läher läbi sügisaja,
isober nukker aetun ja hies.
Samones lähenale raja,
mis kõik lehed pündell vito.

Nahrus riisub väinse vammu.
Üksikuna võngun siia.
Kadunud on kerad amoru,

Rülliki

Õpilastüüpe meie koolist.

Lühike, pisut rangisjalgne poiss keksib õnevalt ümber ping-pongi laua, vähkides ruketiga ja punetades näest. Nälk, et ta võtab mängu tösisumana, kui see on. Suur salk musti lokiks kõrvudunuid juukseid. Rangeb kord siia, kord sinna. Kord kükub too juuksekähar laubale. Lähku liikataks ta reketit hoidva käeslõaga emale. Ping-pongi mängijal pöörd punetavad ja ta silmad on õnevust kirkad. Ta laup on higine, kuid tal pole aega võtta tas-kurđikut ja pühkida higi. Ta on juba päris väsinud, kuid lõotsutades heugelt ta mängib edasi. Ta on nii rabelevaid olenied, kes küll rähklevad ja rässivad, kuid süiki midagi tihkuks ei soa.

Tema partner silleoaster on väga rahulik. Ta on samuti lühike, kuid ta

junksed on tuhblonolid silmad hallid ja külmad. Kogu tema olemusest paistab äärmost hülmaverelise ja üleloomulikku rahu. Salk junkseid langeb otsale. Aeg laselt töusel vasak käsi, et lükata kõrvalle silmile langenud junksesalgu. Löök ta ligutused on rahulikud ja kinellad. Fa kunagi ei tee midagi ülearuselt Fa lügub kohalt ainult siis, kui see on tingimata vajalik. Väidi ironilise mõõga ta vaatab teise rabelemist.

On meie koolis veel üks kena õpsilane. Fa on elav kui varblane esimesil kevadpäevil. Igauhega on ta söber, igauhega ta sobi. Tuhblonolid junksed harjaseira plasti, alumine huu pilkavalt välja venitatud käed vahelit riinal seljaga tõtudes vastu seina hiip on teda vist igalikes näinud istuvat koorilauatunnis. Teda võib võrrelda nii ikmukuga. Sama kerje, sama hüpler, ja samuti võib igalikes demaga teha, mida ise soovit.

Piltilus poiss! Punapöskte! Puna-hulne! Kera suured priinid silmad vaatabad igale vastutulijale nii kena-sti, et tahtmatult pead näeratama. Õoo poiss on nii avala näoga, et see, kus teda ei tunne, peab arvama, et ta alles pärnis laps on. Ta liigutused on su-juvad, käik hooletu, jalgu pisut jarel vedav. Ta kummardunud ette, jalutab ta kord aeglasedt, kord küresti läbi allevi.

Vastandiks sellele on pigimustade juustega ja mustade silmadelga poiss. Ta on ehh-poislikult vallatu, ja vastuvõt lik iga saguseile tempudega. Kui nærab, siis paistab eriti välja ta lai sun. Lop-sakad juuksed on tal kahel pole püsti, et veel rohkem esile töta ta ku-jukat välimust. Ta liigutused on järsud ja nurgelised. Ta on huvitatud iga sugu-sest spordist, eriti raskekaalust. Ta on kan-ge maadlyja! Ta ei karda isegi Palu-saluga võistelda. Jaa! Klaud ja kai-

lasiidet ta üldse ei kannata. Spordisärgi noöbid on lahti, samuti ka kuni noöbid, ja sargikrae on tömmatud kune-kraele; see on ta hommikune kui ka öhturöivastis.

Mie koolis on keegi, kes on tüüpiline, isegi väga tüüpiline. Ta on kolm köne käändu, millega ta arvatavasti ka sureb. Igas lauses ta ütleb kas „kenasti” või „kuidas siis pärialt on?” või jälle ühte kui leist asja. Ta on kange kerjejõustiku sportlane. Ta ažnastab kiustada igauhite, eriti tütarlapsi. Kuigi ta pole ilus, omeli köik, ka tütarlapsed, taha-vad olla temaga söbrad. Kuid ta isevilistab igasuguscile sõprusile. Kui ta jalutab või jookseb, ikka ta ümises mängisugust meremehe lauluviisi. Ta on heasüdameline poiss. Kui keegi teda tuttabki valusasti, ta ikka ainult naerab, naerab, naerab...

On veel selline poiss, kes armastab väljapaistvalt käituda. Ta saab

hakkama igauguste lõmpudelga.. Lord oli talle pähе tulnud lollus: proovi ola, kas taskulambi piim põlet ka elektrispireni peses. Fagajärg oli see, et kaitsekork põletis läbi. Selast tekkis arusaamatus, kuid teada seda keegi ei saanud, mis põhjustas kaitsekorgi läbipõlemise. Peised toavaabrid olid nii sumehelikud, et ei andnud tida välja. Lord oli ta proovinud, kas saab ka siis elektrit, kui kahe musta kassi saba kokku hõöruda. Oh seda kassi kisa, mis siis oli, kui ta neid sabadest riutades elektrit valmistas! Pä on kaunis pikk, koalju näoga ja turris juustega ühtuti alav vahel käitus ta ebavätsakalt ja alati peab ta tegema solvavaid märkusi mõõdujate kohta halb komme! Eks?

Margo

Lubatagu veel pisut könelda meie poistest. Kes ei tunneks aeglaste, kindlale sammudega köndivat noorurit, kelle

kastanpruunid silmad tumedate kaarjate kulmude all sageli ligatsedes kanguesse vaatabad? Aju tumeda punkkatte all, mille kahlad aegajalt laubale languvad, näib sügavasti möödavad, eriti kui on uttu mõnest siltskondlikkust üritusut ja rüütlikus näoswib tähtsa osa suu, sest sealt väljub nooruki suure sisemise paatose aktuaalseim väljendus - tema jouline kõlere meheääl Spordist ta ei hooli ja kehale jatkub lükumisest valsi ja tango sujuvaid ritmes - need on ta kaks lemmikut. (Kas tal need rohkem ongi? Nähust siiski veel uks kobmas, kuid vaga salajane - ja karditav.) Kuid ta aetline vaim - see nööval palju enam ja võib olla supbrast ei saagi ta alati koos teistega minna.

On vennalik igaühele, läädes kaasa kaasöpilasile nende önnedes ja õnnetusis, kusjuures vasak kulmukaar eurustavalt kerkib.

Suurimat humorimallt mõle koo-
ris omab kindlasti suhmelondidest juuk-
kahludist kaelud peaga ja tarmuka
rangarikehaga nooruk. Igauhele ja igas
olukorras leib ta ütelda midagi sobivat
oma filosoofilistest ajudest, kus ei puudu
isgi tsitaadid eicerost spordist ulistab
ta raskakaalu, sest kõik muu on väin-
koste vendladile.

Peale allpool kirjutatud madruse-
võrsidega ja ulja käitumisega spordipoi-
si on meil veel teine spordituus. Vaata-
mata kooli pikima peisi nimelt unus-
tab ta sageli suu avali ja näeratab
ise sealjuures häbelikult, kuidagi üksna
lapselikult.

Nimetamisvaarset kohta õpilaste oma-
vahelises üritusis omab ka alati mõõde-
ted sammudega ja 45° kummardusnur-
galise tervitusega töösveteline džentelman,
kes näeratab inglasilikult ja ei kuldnu
ka mõnest roosilisest lähepanu-avalla-
vast märkust.

Õpilaste driulu Jahib geniaalne

18

tehniliste teadmistega abilurient, kis lõõb
käga spordile ja ühiskondlikele üritus-
tele, vabandades aja puudusega. Tema
on kutsumus muutes.

Uurikmeid Kassisabat (Kassisaba erikirjasarvjal)

Ügis on saabunud Kassisappa ja naga näed näit, kuba ta hülganudki. Pärus kurvaks tib male; kadunud on kuulsate Kassisaba augisöktute võlu. Kes ei tea et need öhtud on tintumedad ja sumedad siin! Oivalise pimeduse ainsaks vaenlaseks on Kassisabas vaid üks elektri post, kuid üsna tihti streigib temal asuv valguse andja.

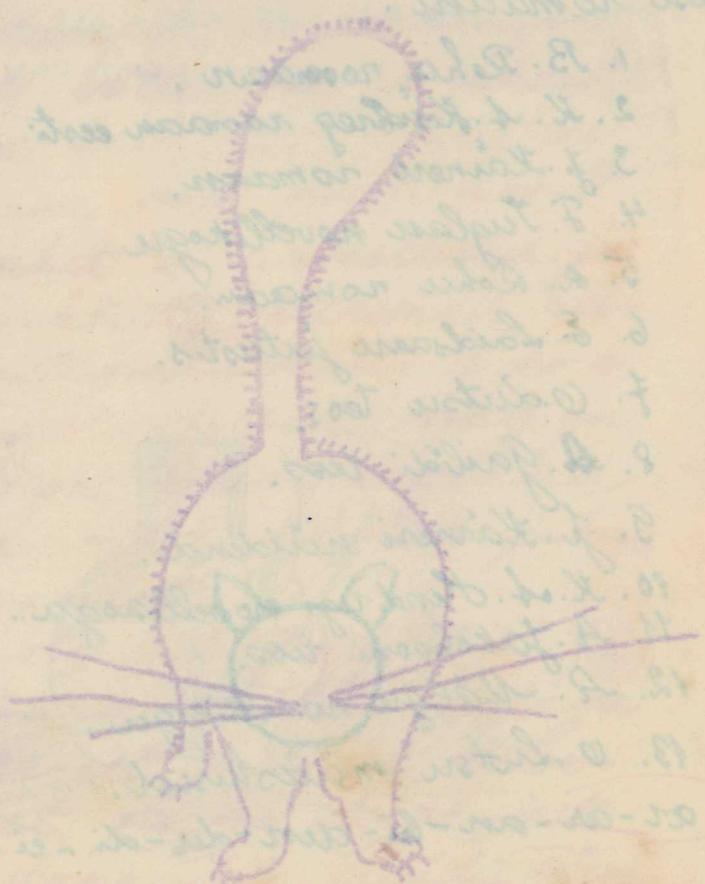
Kassisabas elab igas majas noori edaspühulikke teadusejüngreid. Kommikea on otse rõõm vaadata neid noorukuid, kes ühivad ikka sinna suure halli maja poole. Kassisaba noored on väga aktiivsed. Talveöhtidel sünib suure saladuse katte all siin pärus juba aid lugusid; läbirakke lahisugused voi jalutataksimevaiksest paareikampa (sest siin on

lubatud vaid käia tänaval). Jah, kuna sad on Kassisaba karedad talveõhtudki! Aga millegi pärast siiksi sära Kassisaba nime ümber on vähenenud ja kõneldakse paljust kui iga vesti mõõda läinust. Nendeks oli siin omal ajal üks ilmatu kuulus poeglaste pension, nüüd on aga endisest hulgust järelt vaid riismed.

Prague, s.o. 1936. aasta oktoobris, on tähele pandud Kassisabas võõrastavaid nähtusi. Nii teavad paljud kõnelda imelikkudest helidest, mis kostavad umbes keskös" paiku majakatuseilt või akende alt. Lähemal vaatlusel on joutud selgusele, et need riisulise "serenaauditajad" on tantud koduloomad - kassid. Kassisaba kannatab töesti kasside ülikülluse all, pärus õra lüütavad teised. On kellelegi vaja kuhugi minna ja jookseb tal kass üle tee, ega süs pole muud nöör: tuleb kas minna tund - .

lud teed tagasi või silitada kolm korda ja kujuteldagu, mis saab, kui seda juhtub rohkem kui üks kord ja kui peab tingimata edasi mine- ma!

Kas tunnute eesti kirjandustusneid?

Antud silpidest koostada vastarad teose
te nimed. Õieti lähendamisel annavad teoste
sütitäbed lugedes üllalt alla Enn Lippeli aja-
loodise romaanit.

1. B. Rohu romaan. Esimene armastus
2. K. A. Küttibieg romaan eesti minervikust.
3. J. Käneri romaan.
4. F. Tuglase novellikogu Raskuse Naim
5. K. Rohu romaan.
6. E. Laidsaare jutustis.
7. O. dutsu teos.
8. A. Gailīdi teos. Joomas Nipernaadi
9. J. Käneri näidend.
10. K. A. Hendriki novellisoga.
11. A. Jakobsoni teos.
12. A. Mälgu novellikogu.
13. O. Lutsu mälestusk. Läbi lund ja vei
a - ar - ar - an - lei - den - du - di - ei - & - e - ek -

~~-xi - gi - ga - ge - hin - ja - jõ - ja - joo - ja - kult - b-~~
~~-ku - ki - kuol - lest - li - lõ - le - mil - mas - me -~~
~~- ma - me - mas - mas - mas - maa - ma - nis -~~
~~- noor - ne - noa - ne - na - na - ne - ne - on - pen -~~
~~- por - rää - ri - ras - ri - rän - rie - se - si -~~
~~- sõ - si - su - si - ta - ta - tul - tes - too - ta - tur -~~
~~- tan - tee - er - te - si - u - va - vaim - vee.~~

Uhi

1. Teisendada antud parallelogramm pinnatruult rombiks.

Õigete lahendite esitajate vahel loostatakse priipilet kinno.

2. Teisendada antud kolmnurk pinnatruult kolmnurgaaks, millel on antud kolmnurgaga ühine nurk ja millel oleks ette antud alus ja kõrgus.

Õigete te vahel loostatakse lõuna internaadi kõögist.

3. Antud on $\triangle ABC$ küljel AB punkt P . Konstrueerida punktist P sirged nii, et need sirged jagaksid antud kolmnurga kolmeksi pindvördseks osaks.

Õigete lahendite esitajate vahel loostatakse pilet teatrisse.

Hind 25 senti.

slind 25 sent.